

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 19 april 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-012910 - gemeente Nijmegen
Activiteit : Groot onderhoud Spoorbuurt Fase 3 aan Van 't Santstraat,
Valeriusstraat, Diepenbrockstraat, Obrechtstraat, Sweelinckstraat,
Richard Holstraat en Verhulststraat te Nijmegen.

Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing

Aanvrager : Woningstichting De Gemeenschap
Zaaknummer : 2018-012910

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Woningstichting De Gemeenschap, Postbus 1071, 6501 BB Nijmegen, hierna te noemen de aanvrager, van 29 oktober 2018, om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 29 oktober 2018 ontvingen wij een aanvraag van Woningstichting De Gemeenschap voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (*vogelrichtlijnsoorten*) en van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (*habitatrichtlijnsoorten*).

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor een deel van het aangevraagde project (fase 2) op 4 april 2018 een ontheffing verleend onder zaaknummer 2017-009570. Provincie Gelderland oordeelde bij de vorige aanvraag (zaaknummer 2017-009570) dat het uitgevoerde onderzoek voor fase 3 niet voldoende was. Voor fase 3 heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden in 2018. Fase 1 en 2 zijn inmiddels afgerond.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 14 februari en 21 februari 2019 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 12 februari 2019 hebben verzocht.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 (Vogelrichtlijnsoorten) en artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Woningstichting De Gemeenschap, Postbus 1071, 6501 BB Nijmegen;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor Van 't Santstraat 2 t/m 10; 34 t/m 46; 50 t/m 54 en 60 t/m 86, Valeriusstraat 3 t/m 13 en 2 t/m 14, Diepenbrockstraat 2 t/m 30, Obrechtstraat 1 t/m 25 en 2 t/m 38, Sweelinckstraat 1 t/m 29 en 2 t/m 46, Richard Holstraat 1 t/m 13 en 2 t/m 14, Verhulststraat 1 t/m 15 en 2 t/m 16.
Een overzicht van de te renoveren huizenblokken in de Spoorbuurt fase 3, is te zien in figuur 1 van bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2020.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend.

Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-012910.

5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-012910.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-012910.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-012910. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding en de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden, de geplaatste voorzieningen en hun locatie op kaart, te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd beschikbaar zijn op de projectlocatie.

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2018-012910.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. Aanvullend op de in de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen worden 15 x 3 (45 broedplaatsen) voor de huismus en 32 vleermuiskasten geschikt als paarverblijf voor de gewone dwergvleermuis op de aangegeven locaties in de Spoorbuurt (fase 3) opgehangen (zie bijlage 2: figuur 1). Deze aantallen zijn in tabel 2 al meegenomen in de kolom "tijdelijke mitigatie".
16. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
17. De woningen met nestgelegenheid voor huismus, waarbij verstorende werkzaamheden plaats gaan vinden binnen de broedperiode van de huismus (globaal lopend van half maart tot en met augustus) dienen voorafgaand aan die broedperiode (vóór 1 maart) ongeschikt gemaakt te worden. Dit betreft de huizenblokken 1 t/m 9, blok 10 (behalve Verhulststraat 2) en blok 11 (Bijlage 1; fig. 1). Ongeschikt maken mag niet plaatsvinden in perioden met vorst. Er vinden in de broedperiode geen voor huismussen verstorende werkzaamheden plaats aan de woningen: Verhulststraat 2 (blok 10) en de blokken 12 t/m 20 (Bijlage 1; fig. 1 en 2).
18. Bomen, struiken of klimplanten die dicht tegen de woningen aangroeien en voor de uitvoering van de werkzaamheden in de weg staan, dienen voor half maart teruggesnoeid te worden. Bij vorst mogen struiken niet verwijderd worden i.v.m. mogelijke schuilgelegenheden van de huismus.
19. De nesten van de gierzwaluw moeten buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden blijven in de periode van half april tot half augustus. Er vinden in die periode geen voor gierzwaluwen verstorende werkzaamheden plaats aan woningen waarin in 2018 nesten van gierzwaluwen zijn gevonden: blok 10 (Verhulststraat 2), Blok 11 (Obrechtstraat 23, 25), en de Blokken 12, 13, 14, 16, 19, 20 (Bijlage 1; fig. 1 en 3).
20. De woningen die ongeschikt gemaakt worden voor huismussen, moeten tevens ongeschikt gemaakt worden voor de gewone dwergvleermuis door middel van exclusion flaps. De locaties van deze ontsnappingsmogelijkheden worden door de ecologisch deskundige bepaald. De openingen dienen ook geschikt te zijn voor de laatvlieger (minimaal 2,5 cm breedte). De voor vleermuizen verstorende renovatiewerkzaamheden mogen vervolgens pas aanvangen na 1 april en nadat de avondtemperatuur 3 dagen achtereen minimaal 10°C is geweest.
21. Omdat alle projectwoningen die gerenoveerd worden potentieel geschikt zijn voor overwinterende vleermuizen, mogen de renovatiewerkzaamheden niet uitgevoerd worden in de overwinteringsperiode van vleermuizen, globaal lopend van 1 november tot 1 april. Indien het niet mogelijk is de werkzaamheden buiten de overwinteringsperiode november 2019/ maart 2020 uit te voeren, dienen de projectwoningen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in het paarseizoen, globaal lopend van 15 augustus tot 1 november 2019, voorafgaand aan de werkzaamheden, ongeschikt gemaakt te worden. Bij het ongeschikt maken in de paarperiode dient de avondtemperatuur 3 dagen achtereen minimaal 10°C te zijn.

22. De te renoveren woningen dienen voorafgaand aan de werkzaamheden voor vleermuizen ongeschikt gemaakt te worden. Alle potentiële invliegopeningen dienen ongeschikt gemaakt te worden met exclusion-flaps, ten minste 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden en als de avondtemperatuur minimaal 10°C is.
Het ongeschikt maken dient in principe te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november, maar altijd buiten de kraamperiode (15 mei tot 15 juli). De huizenblokken die voor de broedperiode van huismussen ongeschikt gemaakt moeten worden (zie voorschrift 16) mogen voor 1 maart 2019 al ongeschikt gemaakt worden, met inachtneming van voorschrift 20.
23. Na het ongeschikt maken dient nogmaals een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond.
24. Indien tijdens de werkzaamheden vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatste stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De aanvrager is voornemens renovatiewerkzaamheden te verrichten aan woningen in de wijk Spoorbuurt te Nijmegen. Het doel van het project is het energieverbruik te verlagen en het wooncomfort te verbeteren. De werkzaamheden bestaan uit dak- en gevelisolatie, na-isolatie van spouwmuren en het vervangen van dakpannen. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. De planning is om met Fase 3 in maart 2019 te starten, waarbij de werkzaamheden tot eind 2019 duren.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportages: op pagina 1 t/m 3 van “Flora- en faunawet inspectie woningen Spoorbuurt Nijmegen”, pagina 1 t/m 4 van “Plan van aanpak inventarisatie beschermde soorten fase 3 Spoorbuurt” en pagina 12 t/m 14 van “Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen”.
Het nader onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en gewone dwergvleermuizen heeft plaatsgevonden in 2018 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en de kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 25 nesten van de huismus (zie figuur 2; bijlage 1);
- 16 nesten van de gierzwaluw (zie figuur 3; bijlage 1);
- 8 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (zie figuur 4; bijlage 1);

Niet aangetroffen zijn:

- Zomer-/ kraam-/ of winterverblijfplaatsen en essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen;
- Andere vogelsoorten, reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- 25 nesten van de huismus en 16 nesten van de gierzwaluw beschadigd en vernield;
- 8 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield en vleermuizen verstoord.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Omdat er buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw wordt gewerkt, of verblijfplaatsen voor de broedperiode ongeschikt gemaakt worden, wordt doden, verwonden of verstoren van broedende vogels voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven op pagina 31 t/m 33 en bijlage 1, 2 en 3 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen". En in de e-mails die zijn ontvangen op 14 februari en op 21 februari 2019, met door de aanvrager voorgestelde aanvullende maatregelen. De maatregelen zijn samengevat in tabel 2. In figuur 1 van bijlage 2 van deze ontheffing, zijn de locaties van de (tijdelijke) voorzieningen opgenomen. De locaties van de permanente voorzieningen volgen na afronding van de werkzaamheden.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huisumus	Geen verstorende werkzaamheden in de huizenblokken: 10, 13, 16, 18, 19 en 20 (Bijlage 1; fig. 1) in de broedperiode van de huismus (half maart tot eind augustus). Geen werkzaamheden in vorstperioden.	Voor de mitigatie van de nestplaatsen van de huismus in de huizenblokken 1 en 9, worden vóór 1 maart 2019 in de nabije omgeving en met afwisselende exposities, 15 x 3 nestkasten Vivara Pro type NK MU 05 voor huismussen opgehangen. De kasten worden niet verstoord door de renovatiewerkzaamheden en worden op minimaal 3 meter hoogte boven maaiveld geplaatst.	Woningen die wel gerenoveerd worden in de broedperiode huismus (huizenblokken 1 t/m 9 en 12) vóór 1 maart ongeschikt maken, daarbij rekening houden met eventueel overwinterende vleermuizen (exclusion-flaps aanbrengen). Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.	In alle daken worden permanente verblijven gecreëerd door de vogelwering op de vierde panlat te plaatsen (minimale hoogte tussen dakbeschot en dakpan 8 cm). De foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet door de renovatie. Er blijven voldoende zandige plekken voor stofbaden aanwezig. Geen steigers in de in- en uitvliegrouete.

Gierzwaluw	Buiten broedseizoen/ aanwezigheid in Nederland (van half april tot half augustus) werken. Dit is van toepassing op de huizenblokken: 10, 11, blok 12 (alleen Obrechtstraat 18 en 20) en de blokken 13, 14, 16, 19 en 20 (Bijlage 1; fig. 1).	n.v.t. omdat buiten broedseizoen wordt gewerkt	n.v.t. omdat buiten broedseizoen wordt gewerkt	Aanbrengen van 48 neststenen type Vivara Pro IB GZ 03 in de te renoveren woningen. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
Gewone dwergvleermuis	Renovatie uitvoeren buiten de winterperiode (1 november - 1 april) of vooraf ongeschikt maken in paarperiode. Potentiële invliegopeningen ongeschikt maken ten minste 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden. Werken buiten de kraamperiode (15 mei - 15 juli).	Plaatsen van 32 tijdelijke vleermuiskasten type Vivara Pro type VK WS 03 binnen 100 meter van te renoveren woningen fase 3. Kasten hangen minimaal 3 meter hoog en blijven ongestoord tijdens de werkzaamheden.	Voorafgaand aan de versturende renovatie- werkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt (exclusion flaps) Ongeschikt maken in de periode van 1 maart tot 15 mei en van 15 juli tot 1 november. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle met een vleermuis- onderzoek in de avond plaats om vast te stellen dat de vleermuizen echt vertrokken zijn Dit nadat de avondtemperatuur minimaal 3 dagen 10°C is geweest.	Aanbrengen van 32 inmetselekasten Vivara Pro IB VL 01 in de te renoveren woningen, op een minimale hoogte van 3 meter. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.

Beoordeling

Ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek in grote lijnen volgens het "Plan van aanpak inventarisatie beschermde soorten fase 3 Spoorbuurt" is uitgevoerd. Vanwege weersomstandigheden wijken enkele onderzoeksdatum's af van de voorgestelde planning, maar wij oordelen dat het onderzoek van voldoende kwaliteit en compleet is.

De in de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen zijn in eerste instantie als onvoldoende beoordeeld. Voor tijdelijke verblijfplaatsen zijn voorzieningen uit fase 2 voorgesteld. Wij oordelen dat (nieuw aangebrachte) permanente verblijfplaatsen, niet in een kort tijdsbestek (binnen een seizoen) al als tijdelijke mitigatie voor een aangrenzend project kunnen worden ingezet. Wij achten de afstand van de voorzieningen uit fase 2 tot de projectwoningen uit fase 3 te groot om door de huismus en gewone dwergvleermuis snel gevonden te worden. Na een verzoek tot aanpassing van de mitigerende maatregelen worden extra voorzieningen aangebracht. Voor 1 maart 2019 worden 15 x 3 broedplaatsen voor de huismus en 32 vleermuiskasten geschikt als paarverblijf gewone dwergvleermuis, verspreid in de Spoorbuurt (fase 3) opgehangen.

De in de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen, om in de broedperiode van de huismus werkzaamheden te kunnen uitvoeren, kunnen mogelijk nadelig zijn voor vleermuizen. Door het ongeschikt maken van nestplaatsen van huismussen voor 1 maart, kunnen mogelijk (overwinterende) vleermuizen worden opgesloten. Daarom dienen deze woningen ook voor vleermuizen ongeschikt gemaakt te worden met behulp van exclusion-flaps. Het ongeschikt maken vóór 1 april (overwinteringsperiode) is in afwijking met de standaardvoorschriften voor vleermuizen. De versturende renovatiewerkzaamheden mogen hier echter pas aanvangen na 1 april en nadat het 3 avonden opeenvolgend minimaal 10°C is geweest. Hierdoor kunnen overwinterende vleermuizen toch ontsnappen en wordt voorkomen dat huismussen er al gaan broeden. Deze termijn aanpassingen zijn opgenomen in de soortspecifieke voorschriften. Met het aanbrengen van de extra voorzieningen en de aangepaste voorschriften, achten wij de voorgestelde mitigerende maatregelen voldoende.

Andere bevredigende oplossing

Het project betreft onderhoud en renovatie van de woningen in de Spoorbuurt. Er is geen alternatieve locatie mogelijk voor de werkzaamheden. Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

In de bij de aanvraag gevoegde rapportage “Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen” is beschreven welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn: De geplande renovatiewerkzaamheden hebben een gunstig effect op het binnenklimaat van de woningen, daardoor draagt het indirect bij aan de volksgezondheid. Verder is aangegeven dat met het ondertekenen van het Klimaatakkoord (november, 2007) de gemeenten, inclusief Woningbouwstichting De Gemeenschap, een rol hebben gekregen in het vervullen van de landelijke klimaatdoelstellingen. Doel van het nationale klimaatbeleid is het tegengaan van klimaatverandering onder andere door een reductie van broeikasgassen. Het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) stelde vast dat klimaatverandering grote negatieve gevolgen kan hebben voor mens, dier en milieu (IPCC, 2014). Het project kan omschreven worden als een ingreep in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, alsmede in het kader van de volksgezondheid (gezond binnenklimaat) en internationale doelstellingen in kader van beperken van de CO₂-uitstoot.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de bij de aanvraag gevoegde rapportage “Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen” is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis in het geding is door het geplande project:

huismus

De werkzaamheden doen geen afbreuk aan de staat van instandhouding van huismus. Het huidige aanbod aan verblijfplaatsen blijft behouden. Er kunnen tenminste evenveel broedparen huismussen weer broeden na afloop van de renovatie. Door het uitvoeren van maatregelen (tabel 2) komen in de nieuwe situatie meer nestplaatsen beschikbaar: waar (oude) vogelwering nog effectief de toegang tot de ruimte onder de dakpannen belemmerde, wordt deze ruimte na afronding van het werk geheel beschikbaar. Hiermee wordt de lokale populatie huismussen duurzaam ondersteund.

gierzwaluw

Het aanbod aan verblijfplaatsen in fase 3 blijft behouden. Er wordt gewerkt buiten het broedseizoen. De functionaliteit van de woningen als broedlocatie is daarmee gewaarborgd. De werkzaamheden doen geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

gewone dwergvleermuis

Het aanbod aan verblijfplaatsen in fase 3 Spoorbuurt blijft behouden. De functionaliteit van de verblijfplaatsen is na afronding van de werkzaamheden gewaarborgd. De maatregelen hebben tevens tot doel dat de kans zo klein mogelijk is dat er tijdens de werkzaamheden exemplaren aanwezig zijn. Tijdens de werkzaamheden kan een eventueel aanwezige vleermuis uitwijken naar andere verblijfplaatsen op korte afstand binnen zijn territorium. De werkzaamheden aan de meeste woningen vinden plaats voor de paarperiode (deze valt voor gewone dwergvleermuis in augustus-september). De voortplanting en staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis komt derhalve niet in gevaar.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag en de aanvullende maatregelen zoals voorgesteld, leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

M. Kaal
Plv. teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

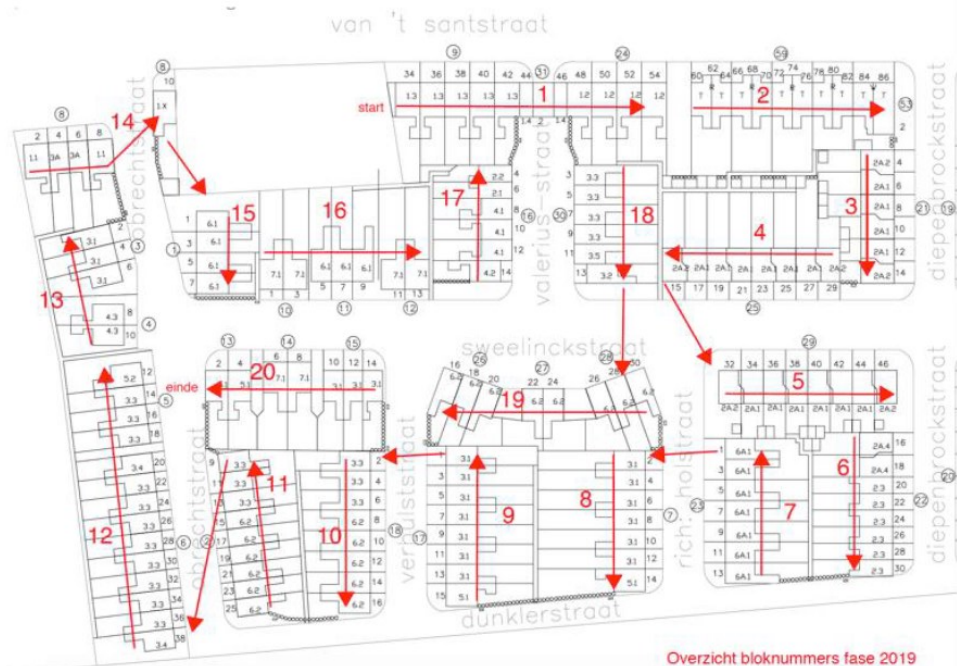
Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: figuur 1: Kaart projectlocatie
          figuur 2: Nestplaatsen huismus
          figuur 3: Nestplaatsen gierzwaluw
          figuur 4: Paarterritoria gewone dwergvleermuis
- Bijlage 2: figuur 1: Kaart locaties mitigerende maatregelen

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 1: Overzicht huizenblokken en geplande fasering Spoorbuurt fase 3 (Bron: "Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen", Bureau Waardenburg, 2018).

Figuur 2: Vastgestelde nestplaatsen huismus in Spoorbuurt fase 3 (Bron: "Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen", Bureau Waardenburg, 2018).

Figuur 3: Vastgestelde nestplaatsen gierzwaluw in Spoorbuurt fase 3 (Bron: “Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen”, Bureau Waardenburg, 2018).

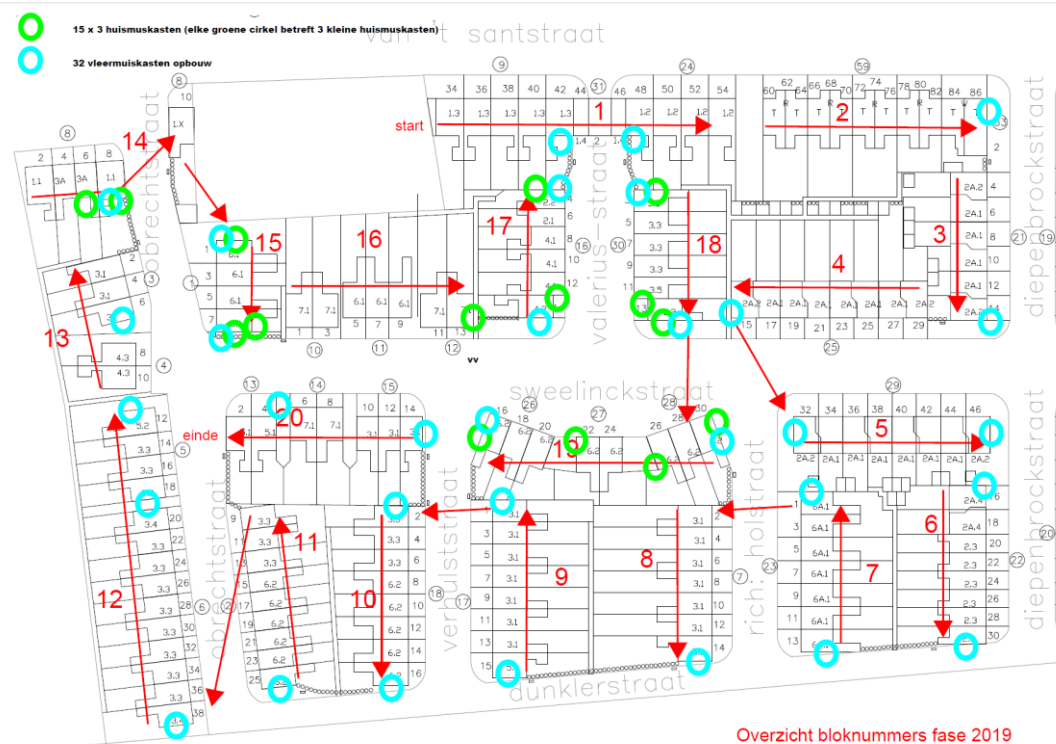

Figuur 4: Vastgestelde paarterritoria gewone dwergvleermuis in Spoorbuurt fase 3 (Bron: “Toetsing na-isolatie complex Spoorbuurt fase 3, Nijmegen”, Bureau Waardenburg, 2018).

BIJLAGE 2

Kaart locaties extra mitigerende maatregelen

Overzicht bloknummers fase 2019

Figuur 1: Mitigerende maatregelen voor huismuis en gewone dwergvleermuis (paarverblijven) tijdens de renovatiewerkzaamheden in 2019, voor Fase 3 Spoorbuurt te Nijmegen